

styczeń 2023 r.

NEWSLETTER EDUKACYJNO-INFORMACYJNY

8 SPOSOBÓW NA EKOLOGICZNE ŻYCIE

- **Uczyń upcykling swoim hobby**

Upcykling to znalezienie nowego zastosowania dla zużytych przedmiotów, które często z góry traktowane są jak śmieci.

- **Przyłóż się do segregacji:**

Dzięki odpowiedniej segregacji śmieci i wyrzucaniu odpadów do odpowiednich pojemników, dajesz możliwość ponownego wykorzystania wyrzuconego surowca poprzez recykling.

- **Oszczędzaj wodę**

Koniecznym wprowadź zmiany w swoim domu już od dziś. Zawsze dokręcaj kran lub napraw go jeśli jest nieszczelny. Zakręcaj wodę podczas mycia zębów, nie zmywaj pod bieżącą wodą.

- **Zaprzyjaźnij się z kosmetykami do it yourself [DIY]**

Półprodukty kosmetyczne, z których wytwarza się domowe kosmetyki powinny być naturalne, pochodzące ze zrównoważonych upraw ekologicznych.

- **Sprzątaj naturalnie**

Eko środki do sprzątnięcia są bezpieczne dla Ciebie, dla Twojego otoczenia, a także dla środowiska naturalnego. Łagodne, ekologiczne środki do sprzątnięcia to doskonała alternatywa dla popularnych detergentów.

- **Kupuj rozsądnie**

Bądź świadomym konsumentem. Kupuj tylko tyle, ile faktycznie jest Ci potrzebne i tylko tyle, ile zużyjesz. Zawsze dokładnie przemyśl swoją decyzję zakupową i nie kupuj pod wpływem impulsu. Sporządzaj listy zakupów, które ułatwią Ci to zadanie.

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ

- **Polub się ze slow fashion**

Slow fashion to ideologia namawiająca do świadomego kupowania ubrań. Zamiast kupować dużo ubrań wątpliwej jakości i pochodzenia, które wytwarzane są w sposób szkodliwy dla środowiska, wybieraj materiały dobre gatunkowo.

- **Kupuj online ze swoimi przyjaciółmi**

Jeśli planujesz zakupy w sklepie internetowym, zapytaj przyjaciół, czy także nie byłiby zainteresowani zakupami w tym sklepie. Dzięki temu oszczędzicie na kosztach wysyłki i zminimalizujecie ilość generowanych odpadów.

Źródło informacji:

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu

POLUB FUNPAGE AKTYWNEJ SZKOŁY W SOCIAL MEDIA

W dalszym ciągu prosimy o wsparcie ☺

Chcielibyśmy z profilem Aktywnej Szkoły w mediach społecznościowych dotrzeć do społeczności szkolnej, uczennic, uczniów, nauczycieli, nauczycielek, rodziców, kadry administracyjnej ☺ ☺ ☺

Drodzy Państwo, przekazacie proszę poniższy link do profilu AS dalej.

Zaprośmy wspólnie tych, którzy jeszcze nie są z nami w social - do polubienia, obserwowania funpage'a projektu Aktywna Szkoła!

<https://www.facebook.com/Aktywna-szko%C5%82a-z-klimatem-i-zdrow%C4%85-atmosfer%C4%85-104626035483352>

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ

PRZYPOMINAJKA: MENTORING W PROJEKCIE AKTYWNA SZKOŁA

Na potrzeby organizacji działań aktywizujących zapewniamy szkołom (uczestniczącym w naszym projekcie) wsparcie merytoryczne w postaci mentoringu. O co w tym chodzi? Każda szkoła uczestnicząca w projekcie otrzyma średnio 13 godzin wsparcia ze strony mentorki lub mentora, wskazanego przez Organizatora.

Mentorka lub mentor będą:

- odpowiedzialni za proces motywacji, zaangażowania osób włączonych w przygotowanie i realizację działań aktywizujących,
- przewodzić i inspirować, dzielić się wiedzą i swoim doświadczeniem, by w jak najlepszy sposób wypełnić swoją rolę oraz zrealizować cele projektu,
- towarzyszyć w procesie tworzenia, planowania działań aktywizujących i ich realizacji,
- wspierać liderki i liderów działań aktywizujących.

Mentorka_mentor rozpozna twój potencjał i wzbudzi w tobie nadzieję na jego osiągnięcie. Szkoły będą mogły kontaktować się z mentorką_mentorem od 1 grudnia 2022 r. do 31 maja 2023 r.

Każda ze szkół zrealizuje następujące 2 obowiązkowe działania aktywizujące (w terminie od 1 grudnia 2022 r. do 15 maja 2023 r.):

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ

- Zorganizowanie i przeprowadzenie debaty w szkole poświęconej problemowi smogu i / lub zmianie klimatu połączonej z konsultacjami polityk publicznych.
- Stworzenie kodeksu z postulatami antysmogowymi i proklimatycznymi, który zostanie przekazany organowi prowadzącemu.

Dodatkowo każda szkoła wybierze i zrealizuje (w terminie od 1 grudnia 2022 r. do 15 maja 2023 r.) 2 dodatkowe działania spośród poniższej listy lub zaproponuje własne:

- Stworzenie wideoklipu przez uczennice_uczniów propagującego postawy proklimatyczne i/lub antysmogowe
- Konkurs plastyczny propagujący postawy proklimatyczne i antysmogowe
- Udział w sesji Rady Gminy/Miasta
- i przedstawienie postulatów środowiska
- szkolnego w obszarze ochrony środowiska
- Przemarsz przez miejscowość (np. plakaty, transparenty), aby zwrócić uwagę mieszkańców na problem smogu i zmiany klimatu
- Przeprowadzenie przez uczennice_uczniów wywiadu np. z przedstawicielem organu prowadzącego na temat smogu i zmiany klimatu
- Akcja sadzenia drzew/krzewów

Mentorka_mentor będą towarzyszyć Wam w tej drodze.

Życzymy Wam, byście wykorzystali jak najlepiej ten czas współpracy !

Źródło informacji:

<https://swbf.org.pl/2022/mentoring-i-dzialania-aktywizujace-w-projekcie-aktywna-szkola>

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ

PODCAST „LEPSZY KLIMAT”

Redaktorka portalu Nauka o klimacie Aleksandra Kardaś obala klimatyczne mity w podcaście "Lepszy klimat" [Eko. Paulina Górska](#)

W podcaście usłyszysz o najpopularniejszych mitach, które narosły wokół tematu globalnego ocieplenia. Z tego odcinka dowiesz się m.in.:

- czy globalne ocieplenie jest jak lek, na który ktoś niedługo znajdzie lekarstwo?
- jakimi technologiami do walki z globalnym ociepleniem dysponujemy?
- trochę o wpływie jednostki, czyli czy zielone czy działania „zwykłego Kowalskiego” mają sens?
- czy ograniczenie spożycia mięsa rozwiązałoby problem zmian klimatu?
- jak pewien wulkan przyczynił się do obniżenia emisji?
- a także co wróżka pogodyńka może mieć do zmiany klimatu?

Źródło informacji: Nauka o klimacie

https://open.spotify.com/episode/4PGxC9N28h7p4ufygVffWG?si=-707Ps1sS2S4W9ZdnU_KIQ&fbclid=IwAR1gzw7LtWxCWJl2BWsrM2x5h9d5R8KBef8BfkBbPZOgc_EFKS9ZbKQXKqQ&nd=1

O KRYZYSIE PLANETARNYM

8 stycznia odbyło się wystąpienie prof. Szymona Malinowskiego w cyklu "8 wykładów na Nowe Tysiąclecie": "Kryzys planetarny – czy rozumiemy jego przyczyny i możliwe konsekwencje?"

Link do wystąpienia:

<https://www.youtube.com/watch?v=ogyvZqwNeEQ>

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ

DWUNASTOLATKA ZAPROJEKTOWAŁA BUTELKĘ DO WODY, KTÓRĄ MOŻNA ZJEŚĆ

Jak do tego doszło? Po tym, jak zobaczyła, jak plastik zanieczyszcza jej ulubione plaże, Madison Checketts zdecydowała, że nadszedł czas, aby coś z tym zrobić... I zaprojektowała butelkę Eco-Hero, w której nie ma ani grama tworzyw sztucznych, a po wypiciu napoju można ją zjeść lub kompostować.

Eco-Hero mieści około trzech czwartych szklanki wody i kosztuje około 1,20 dolara.

Zasadniczo konsument wygryza dziurę w górnej części galaretowatej membrany, pije wodę, a następnie albo zjada membranę, albo ją wyrzuca. Oprócz tego, że Eco-Hero jest jadalna, jest również biodegradowalna. Checketts mówi, że napój smakuje jak woda z nutą cytryny, a jadalna błona ma konsystencję gumowatego misia i smakuje lekko cytrynowo.

Opis sposobu wytworzenia w linku poniżej.

Źródło informacji:

<https://www.ekologia.pl/ciekawostki/12-latka-zaprojektowala-butelke-do-wody-ktora-mozna-zjesc,29534.html>

IPCC O SKUTKACH ZMIANY KLIMATU I MOŻLIWOŚCIACH ADAPTACJI – PODSUMOWANIE PO POLSKU

Ukazała się druga część szóstego raportu podsumowującego przygotowanego przez IPCC (Międzyrządowy Zespół ds. Zmiany Klimatu). To obszerny dokument podsumowujący naukową wiedzę na temat zagrożeń związanych ze zmianą klimatu oraz możliwości adaptowania się (przystosowania) do konsekwencji globalnego ocieplenia. **Redaktorzy Nauki o klimacie we współpracy z członkami Zespołu doradczego ds. kryzysu klimatycznego przy Prezesie**

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ

Polskiej Akademii Nauk przygotowali polskie tłumaczenie streszczenia tego raportu, do pobrania [tutaj](#).

Poniżej komunikat Zespołu doradczego, zbierający najważniejsze wnioski z raportu (ilustracje redakcji).

Najważniejsze wnioski:

1. Obserwowane i przewidywane oddziaływania zmiany klimatu na systemy społeczno-gospodarcze i przyrodnicze oraz ryzyka z tym związane

1) Spowodowana przez człowieka zmiana klimatu, obejmująca częstsze i bardziej intensywne zjawiska ekstremalne, wywołała powszechne, niekorzystne skutki oraz związane z nimi straty i zniszczenia w systemach społecznych, ekonomicznych i przyrodzie, wykraczające poza te związane z naturalną zmiennością klimatu. Nieproporcjonalnie duże obciążenia dotyczą najbardziej narażone systemy i grupy ludzi we wszystkich sektorach i regionach na świecie. W niektórych przypadkach doszło do nieodwracalnych zmian, ponieważ systemy zostały wypchnięte poza granice ich zdolności do adaptacji.

2) Wrażliwość ekosystemów i społeczności na zmianę klimatu jest istotnie zróżnicowana. W przybliżeniu 3,3 do 3,6 mld ludzi żyje w warunkach silnie podatnych na zmianę klimatu. Duża część gatunków jest wrażliwa na zagrożenia związane ze zmianą klimatu. Część z nich wymarła pod wpływem zmiany klimatu lub zmienia swoje zasięgi. Społeczna i ekosystemowa wrażliwość są wzajemnie zależne. Różnorodność biologiczna jest też podstawą życia ludzi na Ziemi – wpływa np. na procesy glebotwórcze, obieg wody i wielu substancji w krajobrazie, na lokalne i globalne warunki klimatyczne a także na gospodarkę (dostępność materiałów, jakość wody, rybołówstwo i in.). Aktualnie realizowane wzorce nie zrównoważonego rozwoju powiększają stopień narażenia ekosystemów i ludzi na niebezpieczeństwa związane z klimatem.

3) Globalne ocieplenie, które osiągnie 1,5°C już w najbliższej przyszłości, spowoduje nieuniknione nasilenie się wielu niebezpieczeństw klimatycznych oraz liczne ryzyka dla ekosystemów i ludzi. Działania ograniczające globalne ocieplenie do poziomu jak najmniej wykraczającego ponad próg 1,5°C, znacznie zmniejszą prognozowane straty i szkody

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ

wynikające ze zmiany klimatu w porównaniu z wyższymi poziomami ocieplenia, lecz nie wyeliminują ich zupełnie.

4) Zagrożenia dla ekosystemów i systemów ludzkich będą zależnie od poziomu globalnego ocieplenia. Wielkość i tempo zmiany klimatu oraz związane z nią ryzyka silnie zależą od tempa działań mitygacyjnych, zmierzających do osiągnięcia neutralności klimatycznej, a także działań adaptacyjnych. Prognozowane straty i szkody rosną wraz z każdym przyrostem globalnego ocieplenia.

5) Zagrożenia związane ze zmianą klimatu i ich skutki stają się coraz bardziej złożone i trudne do opanowania. Liczne zagrożenia klimatyczne będą pojawiać się równolegle (np. powodzie i susze), a wiele ryzyk klimatycznych i pozaklimatycznych (np. wzrastające zaludnienie, degradacja krajobrazu, awarie czy niewydolność infrastruktury dostosowanych do przeszłych warunków) będzie wzajemnie na siebie wpływać, czego wynikiem będą zagrożenia złożone. Część działań podejmowanych w odpowiedzi na zmianę klimatu będzie skutkować nowymi zagrożeniami i ryzykami.

Dostarczanie wody pitnej mieszkańcom trapionego suszą w rogu Afryki.

Zdjęcie zamieszczamy dzięki uprzejmości [Oxfam](#), na licencji [CC BY-2.0](#).

II. Działania adaptacyjne i uwarunkowania tych działań

1) Działania adaptacyjne do zmiany klimatu zmniejszają wrażliwość na czynniki klimatyczne i związane z nimi ryzyko. Istnieje wiele wykonalnych i efektywnych opcji adaptacyjnych, ale skuteczność ich wdrażania zależy od możliwości i skuteczności systemów zarządzania i procesów decyzyjnych.

2) Efektywność adaptacji, jeśli chodzi o redukcję ryzyk klimatycznych, będzie spadać wraz ze wzrostem ocieplenia. Zintegrowane, wielosektorowe rozwiązania, które uwzględniają nierówności społeczne, pozwalają na różnicowanie reakcji w zależności od ryzyk klimatycznych oraz zwiększają wykonalność i skuteczność adaptacji.

3) Względne granice niektórych adaptacji w systemach ludzkich zostały osiągnięte, ale można je przekroczyć pod warunkiem pokonania szeregu ograniczeń, głównie finansowych, związanych z zarządzaniem, instytucjonalnych i politycznych. Niektóre ekosystemy osiągnęły bezwzględne granice adaptacji, czyli takie granice, po przekroczeniu których adaptacja nie jest już możliwa. Wraz z każdym przyrostem globalnego ocieplenia, straty i szkody będą

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ

rosnąć i kolejne systemy przyrodnicze i społeczno-gospodarcze będą osiągać względne i bezwzględne granice adaptacji.

4) Zaobserwowano postęp w planowaniu i wdrażaniu działań adaptacyjnych, co przyniosło wiele korzyści. Jednakże postęp działań adaptacyjnych nie jest jednorodny. Wiele inicjatyw traktuje priorytetowo bezpośrednią i krótkoterminową redukcję ryzyk, co zmniejsza szansę na przeprowadzenie adaptacji transformacyjnej. Adaptacja transformacyjna polega na wprowadzaniu zmian systemowych, które wzmocnią zdolność ekosystemów i społeczeństw do radzenia sobie z zagrożeniami w długiej perspektywie.

5) Rośnie liczba udokumentowanych przykładów niewłaściwie przeprowadzanej adaptacji, przez którą można wpaść w pułapki związane z podatnością na zmianę klimatu i wzrostem ryzyka klimatycznego. Niewłaściwej adaptacji można uniknąć poprzez elastyczne, wielosektorowe, inkluzywne i długofalowe planowanie oraz poprzez wdrażanie działań adaptacyjnych przynoszących jednocześnie korzyści wielu sektorom i systemom.

Mokradła w Teksasie (USA) odbudowywane w ramach projektu Wetlands Reserve.

Źródło: [USDA NRCS Texas](#). (licencja [CC BY-2.0](#)).

III. Rozwój odporny na zmianę klimatu

1) Wiedza na temat obserwowanych zagrożeń, prognozowanych ryzyk oraz ograniczeń w adaptacji pokazuje, że działania na rzecz rozwoju odpornego na zmianę klimatu na całym świecie są coraz bardziej pilne. Kompleksowe, efektywne i innowacyjne rozwiązania mogą uruchomić synergię i zmniejszyć kompromisy pomiędzy adaptacją i mitygacją, prowadząc do zrównoważonego rozwoju.

2) Rozwój odporny na zmianę klimatu jest możliwy, gdy rządy, społeczeństwo obywatelskie i sektor prywatny wybierają rozwój inkluzywny, w którym priorytetem jest redukcja ryzyka, równość i sprawiedliwość, podczas gdy procesy podejmowania decyzji, finansowanie i działania są zintegrowane na różnych szczeblach zarządzania, w różnych sektorach i ramach czasowych. Rozwój odporny na zmianę klimatu wymaga współpracy międzynarodowej oraz współpracy władz każdego szczebla ze społecznościami, społeczeństwem obywatelskim, ośrodkami edukacyjnymi, naukowymi i innymi instytucjami, mediami, inwestorami i biznesem.

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ

3) Zachowanie bioróżnorodności i ekosystemów, ich ochrona i odtwarzanie, są kluczowymi elementem rozwoju odpornego na zmianę klimatu, szczególnie z powodu zagrożeń, jakie zmiana klimatu niesie dla nich i ich roli w adaptacji i mitygacji. Utrzymanie odporności, bioróżnorodności i usług ekosystemowych w skali globalnej zależy od skutecznej i sprawiedliwej ochrony około 30-50% powierzchni lądowej Ziemi, obszarów słodkowodnych i morskich, włączając w to ekosystemy obecnie zbliżone do naturalnych.

4) Nie ma żadnych wątpliwości, że zmiana klimatu już teraz zakłóca systemy społeczno-ekologiczne. Przeszłe i obecne trendy rozwojowe (historyczne emisje, wzrost gospodarczy oparty o nadmierną eksploatację zasobów przyrody i zmiana klimatu) nie sprzyjają realizacji rozwoju odpornego na zmianę klimatu. Wybory społeczne i działania wdrażane w najbliższej dekadzie zdecydują o tym, w jakim stopniu nasz rozwój będzie dostosowywał się do zmiany klimatu. Jeśli aktualne emisje gazów cieplarnianych nie spadną gwałtownie, perspektywy rozwoju staną się coraz bardziej ograniczone.

Źródło informacji:

<https://naukaoklimacie.pl/aktualnosci/ipcc-o-skutkach-zmiany-klimatu-i-mozliwosciach-adaptacji-podsumowanie-po-polsku/?fbclid=IwAR21qZXN2OiPKLAKSRcczBbf35W2kUJoz7q30lq2tDTJPgnAJkHLYoays3I>

POLECAJKA KSIĄŻKOWA - NAPRAWIĆ PRZYSZŁOŚĆ

Naprawić przyszłość. Potrzebujemy lepszych opowieści, żeby uratować świat - autorstwa Marcina Napiórkowskiego.

Nagranie wykładu Pana Marcina z tegorocznego Kongresu Bibliotek:

<https://www.youtube.com/watch?v=Ki5AFyAvGjk>

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ

Opis ze strony wydawcy:

Pogłoski o śmierci wielkich narracji okazały się przesadzone. Opowieści wciąż organizują nam świat – problem w tym, że przestały dawać sobie z nim radę. W przypadku wyjątkowo niebezpiecznych wyzwań, jak kryzys klimatyczny czy wzrost nierówności, prowadzą nas wprost ku zagładzie.

Marcin Napiórkowski, semiotykoznawca, autor szeroko komentowanych książek "Mitologia współczesna" i "Turbopatriotyzm", w swej najnowszej publikacji zastanawia się nad naszymi opowieściami o przyszłości. Analizuje w tym celu najgłośniejsze w ostatnich latach prace naukowe i popularyzatorskie, społeczne debaty, a nawet... poradniki dietetyczne.

Wnioski? Naszymi umysłami rządzi opozycja – technooptymizm kontra technopesymizm. Pierwszy proponuje naiwną wiarę w postęp bez zastrzeżeń, drugi – powrót do wyidealizowanej przeszłości lub ponury katastrofizm. Czy istnieje inne wyjście? Autor przekonuje, że tak. Krok po kroku, z lekkością i dowcipem pokazuje, jak wyznawcy obu wielkich narracji mylili się w kluczowych kwestiach dotyczących ekologii, medycyny, rewolucji agrarnej i rozwoju technologii.

"Naprawić przyszłość" to jednak nie tylko fascynująca lektura o opowieściach, ale też praktyczna instrukcja tego, jak nie dać się złapać w pułapki przebrzmiałych sposobów tłumaczenia świata. I jak opowiadać o nim tak, aby ludzkość miała szansę na przetrwanie.

Powyższy opis pochodzi od Wydawcy.

Źródło informacji:

<https://www.youtube.com/watch?v=Ki5AFyAvGjk>

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ